

Datum
2018-04-04
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2018-10

Yttrande

Till
Näringsdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Remiss från Näringsdepartementet av betänkande Ett land att besöka - En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95) Dnr N2017/07438/FF

Sammanfattning

Näringsdepartementet har gett Malmö stad möjlighet att yttra sig över betänkandet enligt ovan. Kommunstyrelsen tycker det är positivt att besöksnäringen som ett samlat begrepp synliggörs och välkomnar en samlad politik för hållbar turism och en växande besöksnäring.

Besöksnäringens utveckling får en allt större betydelse i landets kommuner och regioner och på många platser, inte minst i Malmö, är näringen idag betydelsefull för det lokala samhällets utveckling och framväxten av nya arbetstillfällen. Besöksnäringen påverkar också till exempel bostads-, ekonomi-, arbetsmarknads-, integrations-, energi- och utbildningspolitiken. Malmö stad arbetar aktivt och allokera offentliga medel för att utveckla besöksnäringen och vill understryka att det är angeläget att nationella insatser stödjer och kompletterar de lokala och regionala satsningarna.

I Malmö finns ett utbyggt och nära samarbete mellan staden och flera av destinationsföretagen, formaliserat i Destinationssamverkan Malmö. Kommunstyrelsen tycker att det är av stor vikt att Malmö som Sveriges tredje största stad får vara en naturlig samtalspart i det fortsatta arbetet med en samlad politik för hållbar turism. Kommunstyrelsen vill i sammanhanget också påtala att staten bör utveckla det nordiska samarbetet för att ytterligare stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor. Kommunstyrelsen ställer sig bakom att Agenda 2030 ses som en naturlig del i arbetet framåt då det väl harmonierar med Malmö stads arbete med hållbarhet.

Yttrande

Kommunstyrelsen välkomnar att det tas ett samlat grepp om besöksnäringen och vill addera nedanstående synpunkter som viktiga. Kommunstyrelsens uppfattning är att det i utredningen fokuseras mest på glesbygd/landsbygd och att det till delar saknas beaktande av storstä-

derna och deras avgörande betydelse i besöksnäringen. Malmö stad bör vara en given samtalspart framöver, och styrkan i de nordiska gränsöverskridande samarbetena bör tas tillvara och stärkas.

Kommunstyrelsen konstaterar att begreppet ”storstadsturism” saknas helt i utredningen, det vill säga den slags turism där staden fungerar som inkörsport och en attraktion med alla dess olika beståndsdelar. Större städer lockar många besökare och begreppet storstadsturism innefattar i dag en näring med en enorm betydelse, där turismen spelar stor roll för ekonomin, tillväxten och sysselsättningen. Efterfrågan på resor till städer har ökat kraftigt under de senaste decennierna, det gäller inte bara för affärsresenärer eller kongressändamål utan även andra resenärer som reser på sin fritid.

Sverige måste ha en hög attraktionskraft med en konkurrenskraftig besöksnäring. Det möjliggör en hållbar tillväxt och ökad sysselsättning. Branschen behöver stabila förutsättningar för att kunna arbeta hållbart. Ett hållbart arbetssätt är att se till att det sker en strategisk styrning och en jämn fördelning av insatser över hela Sverige vilket i sin tur gynnar alla.

Punkten 3.5.4 – tillgänglighet är en nödvändighet vad gäller logistik och transportbehov där besöksnäringens behov inte skiljer sig i grunden från andra näringars behov av hållbara transporter. Sambandet mellan de av utredningen föreslagna tematiska insatsområdena hänger samman och det finns synergier, viktiga att ta vara på och det blir tydligare om man nämner näringen samlat det vill säga som besöksnäring.

Digitalisering av besöksnäringen med fokus på delnings- och plattformsekonomi, 3.5.1 och kapitel 5 samt kompetensförsörjning kap 6

Digital närvaro är ett måste för alla inom besöksnäringen idag, både de som är verksamma inom näringen och för besökare. Det ställs stora krav på digital tillgänglighet av besökare. En infrastruktur som möjliggör ett fritt wifi är en hygienfaktor om landet ska finnas med bland framtidens besöksmål som attraktivt och om Sverige ska vara en alternativ destination. Den digitala kompetensen hos de som idag jobbar i besöksnäringen måste förstärkas.

Mångfalden av arbetsuppgifter i branschen skapar förutsättningar för en naturlig integration då det behövs arbetskraft både med och utan högre utbildning och språkkunskaper - bland annat i svenska språket. Det krävs kompetensförsörjning som utredningen nämner, för att kunna möta framtidens mer beresta och pålästa resenärer, med krav på högre kvalitet. Kommunstyrelsen ser därför att det är av vikt att uppmuntra till ett långsiktigt arbete kring kompetensförsörjning för att göra branschen attraktiv som framtida arbetsplats. Detta sker bäst i en nära dialog med företrädare för besöksnäringen, akademien, destinationsorganisationer och regioner för att i god tid identifiera kompetensbrister, och kunna sätta in relevanta resurser. I utredningen anser kommunstyrelsen att det saknas skarpa förslag och resonemang till framgång i denna viktiga fråga. Det är också av stor vikt att se och belysa att yrken utanför besöksnäringen gynnas då näringen växer, och att skapa större allmän kännedom om detta.

Kap 5.4.2 Delningsekonomi

Kärnan i delningsekonomi är ett mer resurseffektivt utnyttjande av varor och tjänster. Vi ska äga mindre men kunna använda mer. Ett mer resurseffektivt nyttjande av bilar, boende och teknik är en möjlighet för plånboken och inte minst för miljön, men också för näringen. Likaså att en vanlig Malmöbo kan arbeta med sin hobby om andra är intresserade av denna. Allt från guidningar till middagar erbjuds idag inom delningsekonomi i Malmö. Mitt är ditt – mot en avgift. Som framgår av förslag i utredningen bör Sverige ta ett mer aktivt förhållningssätt i delningsekonomins utmaningar och möjligheter. Malmö Turism har inviterat besöksnäringens aktörer till en nätverksträff med stor uppslutning, för att samtala om och ha en workshop kring några av de frågeställningar som utredningen lyfter. Ur det arbetet framkom en stark önskan om förenkling av att kunna låna utrustning och resurser av varandra, om att man måste arbeta med en regelförenkling som gör detta möjligt och att det också beaktas och tas hänsyn till det faktum att lokala förutsättningar och behov kan skilja från plats till plats.

Kap 6 Kompetensförsörjning

Utredningen handlar mer om utvecklande av kompetens än om försörjande av kompetens. Skarpa förslag saknas kring hur man tänker sig detta, hur man attraherar ny arbetskraft och hur man utbildar. Företagarnas villkor måste också beaktas och besöksnäringen består av många branscher. Att ta ett helhetsgrepp om den frågan är komplex. Idag sker mycket av detta på kommunal nivå, men kommunstyrelsen anser att det för att nå framgång bör förstärkas på nationell nivå.

Kap 7 Utveckling, innovation och forskning

Besöksnäringen borde tydligare kunna tas in i befintliga strukturer och vävas in i de befintliga programmen. Det gagnar mer och bättre än att hitta på nya forskningsprogram. Samverkan med högskolor och universitet är av vikt för framgång och samförstånd samt innovationer. Besöksnäringens tvärdisciplinära och komplexa karaktär skapar ett behov av kontinuerlig forskning och innovationer. För att skapa hållbar tillväxt i besöksnäringen är en genomlysning av relevanta inkubatorer viktigt att göra och att använda sig av.

Kap 8 Data, statistik och analys

Utredningen förslår ett stärkt mandat för Tillväxtverket, ett tydligt uppdrag samt resurser för utveckling av metoder, kvalitetssäkring med mera - detta välkomnas av kommunstyrelsen. Den statistik som finns tillgänglig behöver utvecklas och kopplas samman med andra indikatorer än befintliga såsom till exempel hållbarhet. Det behövs skapas nya innovativa sätt att mäta och även finnas en lyhördhet för lokala behov. En oberoende modell av turismomsättning bör tas fram. Omsättningsmodellen är högt prioriterad för att kunna jämföra och ”bench-marka” mellan kommuner. Effekten av möten och evenemang måste kunna mätas.

Nationellt behöver det undersökas vilken typ av data och statistik som behövs för att öka kunskaperna om besöksnäringen samt föreslå hur befintliga data och befintlig statistik kan kompletteras och utvecklas ur ett nationellt, regionalt och kommunalt perspektiv. Det saknas idag en gemensam långsiktig analys och ett omvärldsarbete som möjliggör för en aktör att ta fram och se över det behov som idag finns för besöksnäringen för att kunna vara strategisk. Detta måste bli ett nationellt, skarpt verktyg – som styrs nationellt och enhetligt.

Kap 9 Trafikutbud och transporter

Trafikverket bör ha med besöksnäringen i sina bedömningar och beräkningar. Hur besökare transporterar sig till och från destinationer får effekter på hållbarhet och stadsplanering. Kollektivtrafiken bör planeras även utifrån besöksnäringens behov och besöksnäringen bör komma till tals vad gäller olika system för hur man köper biljetter till olika transportmedel. För att möjliggöra hållbart resande bör kollektivtrafiken involvera och ha besökare som målgrupp. Tillgängligheten är viktig på flera plan, till Sverige, över landsgränserna i gränsregionerna, inom landet och till besöksmålen. Som ett led i detta skulle exempelvis skyltning påverkas och därmed förbättra tillgängligheten för internationella besökare.

Kap 10 Naturturism

Utredningen presenterar omfattande tankar kring vad det är och hur det kan hanteras samt av vem/vilka aktörer. Kommunstyrelsen tycker att regioner och kommuner har glömts bort i resonemangen till förmån för olika myndigheter och andra organisationer. Det är av vikt att det kommunala perspektivet tas med, då kommunerna är med och påverkar vad som planeras ur många perspektiv såsom till exempel stadsbyggnadsperspektiv och nyttan för boende och besökare.

Kap 11 Kulturturism

Utredningen presenterar bra förslag men det saknas tankar kring hur till exempel design och film som profilområden kan stimuleras. Det saknas också tankar kring den samtida konsten och arkitekturen – och hur det kan ge anledningar till att resa, samt kulturen som en bärare av spännande miljöer som för människor samman. Att stimulera denna formen av turism förbättrar förutsättningarna för det konstnärliga skapandet och satsningar på konst och kultur av hög kvalitet stärker näringen.

Kap 12 Måltidsturism

Utredningen föreslår samverkan med Livsmedelsverket, Tillväxtverket och länsstyrelserna för effektivisering bland annat av tillståndsgivning. Kommunstyrelsen anser att det regionala och kommunala perspektivet bör involveras. Att ta ett större grepp om måltider i samband med möten och evenemang, att visa vad Sverige som land har att erbjuda och se möten och

evenemang som en plattform eller ett forum att nå ut med landets matkultur skulle bredda begreppet.

Kap 13 Evenemang och möte

Kommunstyrelsen tillstyrker förslaget om framtagandet av en strategi för evenemang och möten men menar att en större bredd av evenemang mycket tydligare bör ingå i ett kommande nationellt strategiarbete. För evenemang och större möten behövs det en nationell strategi, finansiering och statliga garantier för att kunna arbeta strategiskt hållbart och profilera oss som ett arrangörsländ i världsklass. Kommunstyrelsen tycker att det är viktigt med ett nationellt organ, som samordnar och stöttar möten och evenemang samt ansvarar för marknadsföringen internationellt av Sverige mot evenemang och möten.

Evenemang och stora möten är ofta med och sätter bilden för vad en stad och ett land vill förknippas med varför ett nationellt erbjudande om ekonomiska garantier vore välkommet så att det inte vilar på respektive kommun att hantera. Då en stor del av intäkterna dessutom går till statskassan hade ett delat risktagande uppskattats och underlättat. Besöksnäringen har idag inte gemensamma, lika villkor över kommungränserna vad gäller evenemang och möten och det saknas lösningar för kapital och finansieringsmöjligheter i utredningen. Internationellt finns erfarenheter från system med bäddpeng och likt SKL anser kommunstyrelsen att dessa erfarenheter tål att belysas i syfte att finna alternativ delfinansiering till den kommunala.

Utredningen tydliggör vikten av samsyn vad gäller säkerhetsfrågorna med hänsyn till den utveckling som skett till exempel vad gäller sexuella trakasserier i samband med större publikdragande konserter samt även risk för terroraktiviteter. Kommunstyrelsen vill understryka att samsyn, stöd och nationell vägledning i samråd med relevanta aktörer och myndigheter är av största vikt. Myndigheten för Säkerhet och Beredskap gav ut en folder ”Säkerhet vid evenemang” år 2011, och en uppdatering vore välkommen.

Kap 14 Regler, tillstånd och tillsyn

Att regeringen växlar upp arbetet med att förenkla för företag i besöksnäringen är ett av de önskemål som framkom vid Malmös nätverksträff med besöksnäringen. Lång väntan på tillstånd, otydlighet och olika regler vid besöksanläggningar och i kommuner försvårar och leder till bland annat inkomstbortfall och ojämn konkurrens. Besöksnäringen efterfrågar en förenkling vad gäller regelverk och tillstånd så att det blir lätt att göra rätt. Besöksnäringen i Malmö har goda förutsättningar att bli den första näringen som blir helt digitaliserade i tillstånds-, tillsyns- och egenkontrollarbete.

Avslutningsvis

Utredningen presenterar tre olika förslag vad det gäller hur utvecklingsfrågorna kopplat till en ny nationell funktion kan hanteras. Kommunstyrelsen uppfattar att det är en otydlighet i kommunernas roll och möjlighet att påverka i samtliga tre alternativ och också att finansieringsmodellen är oklar, oavsett alternativ. Här är det viktigt att kunskapsmodellen/plattformen som väljs kopplar forskning och kunskapsöverföring tydligt, är öppen, tillgänglig för alla – och hållbar. Inrättandet av en ny funktion bör stödja de verksamheter som redan finns och skapa ett bredare lärande.

Kommunstyrelsen delar utredningens uppfattning och ställer sig positiv till att Tillväxtverket får ett stärkt mandat. Kommunstyrelsen anser att för att få en sammanhållen nationell politik bör även andra myndigheter involveras i arbetet och hänsyn måste tas till det kommunala självstyret. Dessutom bör styrkan i de nordiska gränsöverskridande samarbetena tas tillvara och stärkas.

Kommunstyrelsen ser också att besöksnäringen påverkar till exempel bostads-, ekonomi-, arbetsmarknads-, integrations-, energi-, och utbildningspolitiken. Hållbarheten måste bli en naturlig del i strategierna för tillväxten och alla tre hållbarhetsperspektiven beaktas. Besöksnäringen består av en mångfald av företag och det finns en chans att visa vägen för andra och vara ledande vad gäller hållbarhetsperspektiven. Att låta de verksamheter som finns få växa istället för att inrätta nya organ bedömer kommunstyrelsen vara en framgångsfaktor. Kommunstyrelsen ställer sig också bakom att Agenda 2030 ses som en naturlig del i arbetet framåt då det väl harmonierar med Malmö stads arbete med hållbarhet.

Ordförande

.....
Karin Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Pia Kanold
.....

I ärendet har Sverigedemokraterna anmält att de avser lämna in ett särskilt yttrande.